

Petr prožívá krizi

Josef Janšta

ilustrace Iva Fukalová

Začalo to o prázdninách. Hned zpočátku odejel na tábor, a když se vrátil, tak ho pan farář marně vyhlížel ze sakristie, když se chystal ke mši svaté.

„Třeba není doma,“ utěšoval ho kostelník.

Ale byl. Objevil se v neděli – na poslední chvíli – a přidal se k ostatním jakoby nic. Kráčel k oltáři před otcem Antonínem, který se zahleděl do strniště jeho krátce střižených vlasů. Vyvolal si přitom vzpomínku, jak tu šel před pěti lety poprvé. Tehdy měl vlásky vlnité a jeho maminka si na nich zakládala. Kázal tehdy o svatém Aloisovi, jak odmítl kariéru a vstoupil do řádu jezuitů. Po mši svaté Petr prohlásil, že bude jako tento světec. A skutečně od té doby nechyběl v kostele, když se slavila mše svatá: vždy v pondělí, středu, pátek a samozřejmě v neděli.

Kněz se rozhodl, že s ním promluví po bohoslužbě. Ale než se vysvlékl z liturgického oblečení, byl Petr pryč. To ještě nikdy neudělal. Příští neděli to bylo podobné, kostelník mu však stačil vyčíst, že nechává pana faráře u oltáře samotného.

„Jsou tu také jiní,“ odpověděl Petr přidrzle.

Také pan farář ho tentokrát nenechal utéct a zkoušel zachránit, co se dalo. Dostal však pouze vyhybavou odpověď: „V září zase budu chodit, teď si udělám prázdniny.“

„Ale Pán Bůh nemá prázdniny,“ namítl mu Honza, který už studuje druhým rokem na gymnáziu.

„Tý mě máš tak co napomínat,“ odsekl mu Petr a vyběhl ven ze sakristie.

Při rozdělování služeb začátkem září se přihlásil, že po celý školní rok bude chodit jenom v pátek.

Avšak ani tento závazek v pátek neplní, když v den utrpení Pána Ježíše jde kněz k oltáři sám.

„Petr prožívá krizi,“ posteskuje si otec Antonín po mši svaté.

„Já bych se ho nedoprošoval,“ radí mu kostelník, kterému vadí, jak se kněz kvůli nevěrnému ministrantovi trápí.

Ale pastýřské srdce pana faráře to takto nechat nemůže. Ještě v ten den večer navštěvuje Petrovu rodinu a poprosí o rozhovor s ministrantem.

„Co po mně chcete, nemusím se vám zpovídat!“ zaútočí Petr ihned, když zůstanou v pokoji sami.

„Máš pravdu,“ odpovídá kněz klidně, „ale máš už čtrnáct roků, pomalu vyrůstáš v muže a mezi chlapy se drží slovo. Slíbil jsi, že v pátek budeš chodit ministrovat, a dnes jsi nepřišel.“

„Nemusím chodit ve všední den do kostela, a když mě bude osmnáct, nepřinutí mě tatka ani v neděli.“

„Ale co tak najednou?“ vyhrkne kněz ze sebe.

„Protože církev to všechno dělá jenom kvůli majetku. Vy kněží to děláte pro peníze.“

„A kdo ti to nakukal?“ vybuchne kněz v rozčilení.

„Nemusím se vám zpovídat,“ odsekně Petr a další rozhovor se mění v přesvědčování pana faráře, že kněží slouží Bohu z lásky a peníze přijímají jenom proto, aby měli z čeho žít.

Petr se přitom dívá před sebe a viditelně tak dává najevo, co si o slovech pana faráře myslí. V pátek na mši opět chybí. Ale otec Antonín se nevzdává. V duchu si říká: Když nevěří mně, snad uvěří druhým. V neděli pak oznamuje ministrantům, že příští sobotu vezme čtyři nejhorlivější ministranty na výlet. Petr má jet pochopitelně taky. Ale v sobotu ráno před farou v určenou hodinu chybí. Kněz je z toho nešťastný. Kvůli němu jsem výlet uspořádal... Mám pro něho zajet? Doprošovat se ho? Ne nemá cenu ho nutit! Byla to podaná ruka, kterou odmítl. Teď už to nechám jenom na Pánu Bohu.

„Pojedeme bez něho,“ oznamuje kněz ministrantům, kteří se hrnou do auta.

Petr stojí doma u okna a bojuje sám se sebou: Proč bych tam šel? Stejně mě bude pořád přesvědčovat! Ale proč mám přijít o výlet s partou kluků? Určitě tam bude švanda. A ty řeči nebudou pořád. Pohlédne na hodiny. Už je osm pryč. Co když mu již ujeli? Spěšně se obléká, do batohu vřazuje to, co mu maminka nachystala. Ne, k faře nepoběží, mohli by mu ujet. Nadběhne jim uličkou za humny. Sotva dorazí na silnici, stopuje s prosíkem vůz otce Antonína. Všichni se mu smějí a nálada v autě je výborná.

„Kam jedeme?“ zeptá se Petr po hodině jízdy.

„Na utajované místo,“ odpovídá kněz a dodává: „Za půl hodinky tam budeme.“

A skutečně v danou dobu vjíždějí bránou na nádvoří. Vydechnou údivem nad velkolepým chrámem, ptají se, proč objekty vedle chrámu jsou tak zanedbané.

„Jsme v Želivě,“ odpovídá kněz, „podíváme se do kláštera i do kostela. Mám zde domluveného průvodce.“

Za chvíli je vítá staříček kněz v bílém hábitu. Provádí je opravenými částmi budovy, ukazuje těžce poškozená místa. Kluci se dozvídají, že jsou v obydlí premonstrátů, které asi před padesáti lety přepadli komunisté a řeholníky odvěkli do vyhnanství či do vězení. Zdejší klášter pak přeměnili v koncentrační tábor, kam svázeli řeholníky z jiných klášterů. Odtud pak stateční mužové putovali do vězení či do pracovních vojenských táborů.

Petr visí na rtech řeholníka, který prožil pronásledování církve za komunistů. Vidí před sebou kněze, který se

nevzdal kněžství, i když za to sklízel utrpení. A přitom se dozvídá o stovkách duchovních, kteří nezdali Krista, i když za to trpěli pronásledování. Ale to už stojí uprostřed nádherného chrámu, který by však potřeboval obnovu.

„Stojíme ve svatyni, která je srdcem kláštera. Věznění kněží sem nesměli nikdy vstoupit. A dokonce jim nebylo dopřáno do kostela ani zvenku vidět. Komunisté totiž zabíjeli okna. Když kněze odtrhnou od eucharistie, je to, jako byste odtrhli matku od dítěte. Bylo to strašné. Kněží se však nevzdali. Tajně sloužili v kriminálech mše svaté, riskovali za to bití a samoty, týrání až k smrti...“

Dál už Petr neposlouchá. Musí totiž o tom všem přemýšlet. Jak směšné mu nyní připadá obvinění, že kněží slouží jenom pro peníze. Jak jsem mohl Slávkovi uvěřit? A co svatý Alois? Jak jsem na toho mohl zapomenout? Vzdal se všeho majetku, a stal se řeholníkem...

Prohlídka kláštera i chrámu končí. Přesouvají se na tábořiště, kde budou opékat buřty. Kluci si sdělují dojmy, ale Petr mlčí. Nikdo do něho nerýpe, protože všichni cítí, že má o čem přemýšlet. A otec Antonín poznává, že jeho ministrant s ním zase bude chodit k oltáři v pondělí, ve středu, v pátek i v neděli.

